

2 Podmínky pro učení

2a	<p>Perspektiva žáků: Žáci v hodinách nepocítují ohrožení, nepřiměřené obavy, strach ze selhání, nudu. Perspektiva učitele: Podporuji bezpečí ve třídě (pozitivní atmosféru).</p>						
Úroveň „chybějící kompetence“ 0	odpověď	Úroveň „utvářející se kompetence“ 1	odpověď	Úroveň „rozvíjející se kompetence“ 2	odpověď	Úroveň „pokročilé kompetence“ 3	odpověď
Svým jednáním nepodporuji bezpečí ve třídě. Neřeším situace, které ohrožují bezpečné prostředí ve třídě (např. posmívání, napětí, strach udělat chybu...).		Všímám si situací, které narušují bezpečí ve třídě a pokouším se je řešit.		Vytvářím bezpečné prostředí, v němž se žáci nebojí zapojit, říci svůj názor, komunikovat, riskovat, dělat chyby.		Podporuji a vytvářím bezpečné prostředí, v němž se žáci nebojí zapojit, říci svůj názor, komunikovat, riskovat, dělat chyby. Cíleně zařazuji aktivity, které podporují bezpečí, a řeším konkrétní situace ve třídě.	
2b	<p>Perspektiva žáků: Žáci znají vzájemná očekávání a hranice, mohou se spolehnout na pravidla, která pomáhají předcházet problémům, umožňují jejich řešení a nejsou samoučelně restriktivní. Perspektiva učitele: Řeším kázeňské problémy (pracuji dle potřeby se zavedenými pravidly nebo je společně se žáky vyjednávám; dbám na jejich dodržování, oceňuji pozitivní projevy chování žáků).</p>						
Úroveň „chybějící kompetence“ 0	odpověď	Úroveň „utvářející se kompetence“ 1	odpověď	Úroveň „rozvíjející se kompetence“ 2	odpověď	Úroveň „pokročilé kompetence“ 3	odpověď
Neseznamuji se s pravidly chování ve třídě, nejsem si vědom/a, zda jsou nějaká nastavena. Kázeňské problémy nedokážu účinně vyřešit, nevím, jak si poradit s neukázněnými žáky. Zapomínám žáky ocenit za dobré chování.		Seznamuji se předem s pravidly chování, případně je spolu se žáky vyjednávám, ale mám problém zajistit jejich dodržování. Mám problémy s udržením kázně. Žáky oceňuji za dobré chování pouze ojedinele.		Seznamuji se předem s pravidly chování, případně je spolu se žáky vyjednávám, ale mám občasné problémy zajistit jejich dodržování. Až na výjimky se mi daří udržet kázeň ve třídě, budu si u žáků postupně respekt. Snažím se všimnout si dobrého chování a oceňovat ho.		Seznamuji se předem s pravidly chování, případně je spolu s žáky vyjednávám, tato pravidla společně dodržujeme, oceňuji žáky, pokud je dodržují. Mám u žáků respekt, kázeňské problémy se mi daří úspěšně a efektivně řešit.	

2c	<p>Perspektiva žáků: Způsob komunikace ujišťuje žáky o zájmu učitele a udržuje jejich pozornost. Perspektiva učitele: Udržuji "živý kontakt" se žáky (skrze hlasový projev, neverbální komunikaci, oslovování žáků jejich křestním jménem...).</p>						
Úroveň „chybějící kompetence“ 0	odpověď	Úroveň „utvářející se kompetence“ 1	odpověď	Úroveň „rozvíjející se kompetence“ 2	odpověď	Úroveň „pokročilé kompetence“ 3	odpověď
Soustředím se pouze na sebe a obsah výuky, ne na žáky a vzniklé pedagogické situace. Nepřízpůsobuji komunikaci pedagogickým situacím ve třídě (např. nepřizpůsobuji hlasový projev situaci, nenavazuji oční kontakt, žáky neoslovuji křestním jménem...).		Uvědomuji si potřebu reagovat na vzniklé pedagogické situace, ale vyhýbám se kontaktu se žáky (bojím se, nevím, jak reagovat...).		Reaguji na vzniklé pedagogické situace ve třídě, ale ne vždy je způsob mé komunikace se žáky vhodný.		Reaguji vhodnou komunikací se žáky na vzniklé pedagogické situace ve třídě.	
2d	<p>Perspektiva žáků: Žáci nejsou ze strany učitele přehlíženi, nejsou frustrováni jeho požadavky a způsobem komunikace. Perspektiva učitele: Reaguji s respektem na potřeby (sociální, fyziologické) žáků ve třídě.</p>						
Úroveň „chybějící kompetence“ 0	odpověď	Úroveň „utvářející se kompetence“ 1	odpověď	Úroveň „rozvíjející se kompetence“ 2	odpověď	Úroveň „pokročilé kompetence“ 3	odpověď
Soustředím se na sebe a svoji přípravu, nevnímám potřeby žáků.		Vnímám signály nenaplnění potřeb žáků (únava, zívání, teplo, stereotypní činnost...), ale spíše je přehlížím, nereaguji na ně.		Vnímám signály nenaplnění potřeb žáků, reaguji na ně bezprostředně.		Všímám si aktuálních potřeb žáků, rozeznávám je a reaguji na ně. Žákům poskytuji prostor k vyjádření jejich požadavků. Snažím se předcházet nenaplnění potřeb žáků – cíleně využívám různé relaxační aktivity, hry, pohyb, spolupráci, možnost větrání apod., které se stávají pravidelnou součástí výuky.	

2e	<p>Perspektiva žáků: Hodina není pro žáky jednotvárná, mají příležitost k oddechu. Perspektiva učitele: Vytvářím prostor pro „odlehčení“ (pracuji s proměnami atmosféry, reaguji na projevy únavy, kolísání pozornosti, projevují smysl pro humor, zpestřuji výklad zajímavostmi a vlastní zkušeností...).</p>						
Úroveň „chybějící kompetence“ 0	odpověď	Úroveň „utvářející se kompetence“ 1	odpověď	Úroveň „rozvíjející se kompetence“ 2	odpověď	Úroveň „pokročilé kompetence“ 3	odpověď
Nenaplánoval/a jsem do výuky různorodé aktivity ani jiné zpestření výkladu, soustředil/a jsem svoji pozornost pouze na obsah výuky, nikoliv na reakce a vnímání výkladu žáky.		Naplánoval/a jsem si nějaké aktivity (zpestření výkladu) do výuky, ale ukázaly se být příliš jednostranné / žáky nezaujaly / naplánované aktivity nebo zpestření výkladu pro žáky jsem ve výuce nerealizoval/a (nezbyl mi čas / nevěděl/a jsem, kdy je do výkladu zařadit apod.).		Naplánoval/a jsem si různorodé aktivity či jiné zpestření výkladu pro žáky, do výuky jsem je zařadil/a podle svého připraveného časového plánu, nikoliv na základě projevů únavy či upadající pozornosti žáků. To je důvod, proč realizaci některých aktivit či zpestření výuky hodnotím kladně, ale realizace jiných aktivit či zpestření výuky neproběhla podle mých očekávání.		Naplánoval/a jsem si výuku, vytvořil jsem si baterii několika různorodých aktivit či jiných možných zpestření výuky a v časovém plánu jsem si ponechal prostor pro jejich realizaci. Aktivity či zpestření jsem do výkladu vkládal na základě pozorování změn v reakcích žáků, abych opět přitáhl jejich pozornost k probíranému učivu.	
2f	<p>Perspektiva žáků: Žáci mají příležitost k úspěchu. Perspektiva učitele: Vytvářím všem žákům příležitost prožít úspěch.</p>						
Úroveň „chybějící kompetence“ 0	odpověď	Úroveň „utvářející se kompetence“ 1	odpověď	Úroveň „rozvíjející se kompetence“ 2	odpověď	Úroveň „pokročilé kompetence“ 3	odpověď
Zadávám práci jednotně pro celou třídu (všichni stejný úkol).		Pro rychlé žáky připravuji práci navíc (časová diferenciacce).		Připravuji různě náročné úkoly pro skupiny žáků podle jejich úrovně.		Nabízím žákům různě náročné úkoly. Vedu je k tomu, aby si zvolili, která úroveň je v daném učivu pro ně nejvhodnější a umožňuje jim prožít úspěch.	

Úroveň „chybějící kompetence“ 0	odpověď	Úroveň „utvářející se kompetence“ 1	odpověď	Úroveň „rozvíjející se kompetence“ 2	odpověď	Úroveň „pokročilé kompetence“ 3	odpověď
Často preferuji úlohy podle učebního stylu, který mi vyhovuje (podle dominujícího smyslu – sluchový, zrakový, haptický, kinestetický). Nepřemýšlím o tom, jaký způsob zprostředkování učiva vyhovuje žákům.		Na základě teorie učebního stylu a typologie učebních úloh se snažím uplatnit ve výuce rozmanité učební úlohy (multisenzorický přístup) pro všechny žáky společně.		Cíleně zjišťuji preferovaný způsob učení žáků, kteří mají nějaké potíže s učivem. Zprostředkování učiva se jim snažím přizpůsobit.		Na základě pozorování si uvědomuji dominantní učební styl třídy jako celku. Úkoly připravuji se zohledněním tohoto zjištění.	
Úroveň „chybějící kompetence“ 0	odpověď	Úroveň „utvářející se kompetence“ 1	odpověď	Úroveň „rozvíjející se kompetence“ 2	odpověď	Úroveň „pokročilé kompetence“ 3	odpověď
Soutěž zařazuji často, protože z mého pohledu je silným motivačním faktorem, žáci se baví.		Zařazuji soutěže občas, pro odlehčení výuky. Porovnávám výkony žáků v rámci třídy.		Preferuji spolupráci před soutěží. Pokud zařazuji soutěže, střídám je a vybírám tak, aby v nich mohli vyniknout různí žáci.		Pokud zařazuji soutěž do výuky, hlídám si, aby soutěž dala vyniknout schopnostem různých žáků. Jsem si vědom pozitiv a negativ zařazování soutěží do výuky s ohledem na zažití úspěchu všemi žáky. Výkony žáka porovnávám s jeho předchozími výkony.	

2g							
Perspektiva žáků: Žáci neregistrují „hluchá místa“ ve výuce. Perspektiva učitele: Využívám efektivně čas ve výuce (ve vztahu ke svému plánu, situaci ve třídě a porozumění učivu).							
Úroveň „chybějící kompetence“ 0	odpověď	Úroveň „utvářející se kompetence“ 1	odpověď	Úroveň „rozvíjející se kompetence“ 2	odpověď	Úroveň „pokročilé kompetence“ 3	odpověď
Nevyužívám efektivně a smysluplně čas ve výuce, nedaří se mi sledovat plán či reagovat na nenadálé situace ve třídě. Jednotlivé části/aktivity na sebe nenavazují, hodina působí roztříštěným dojmem.		Čas ve výuce využívám jen částečně efektivně, na nenadálé situace neumím adekvátně reagovat. Jednotlivé části hodiny jsou občas nekoherentní.		Čas ve výuce využívám sice efektivně nedaří se mi však pohotově reagovat na nenadálé situace. Jednotlivé části hodiny jsou občas nekoherentní.		Efektivně a smysluplně využívám čas ve výuce ve vztahu k plánu, pohotově reaguji na nenadálé situace ve třídě. Jednotlivé části hodiny jsou koherentní.	

Zdroj:

Převzato a upraveno z: Kratochvílová J., & Svojanovský P. (2019) *Standard kvality profesních kompetencí studenta*. Dostupné z <https://www.ped.muni.cz/pedagogika/wp-content/uploads/2019/09/Standard-zkompletov%C3%A1no-hotovo-5.9.-2019.pdf>